

EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME

Briselē, 2005. gada 25. janvārī
(OR. en)

5455/05

Starpiestāžu lieta:
2003/0242 (COD)

ENV 19
JUSTCIV 8
INF 24
ONU 4
CODEC 30

PIEZĪME

No: Padomes Ģenerālsekretariāta

Kam: Delegācijām

Iepr. dok. Nr. 5240/05 ENV 6 JUSTCIV 4 INF 15 ONU 13 CODEC 10

K-jas priekš. Nr: 14152/03 ENV 587 JUSTCIV 221 INF 197 ONU 58 CODEC 1502 -
COM(2003) 622 galīgā redakcija

Temats: Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes **Regulai** par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot **Orhūsas Konvenciju** par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem

– Apsvērumi

Šīs piezīmes pielikumā ietverts minētās regulas preambulas galīgais projekts, par ko panākta vienošanās neoficiālā slēptā procedūrā. Šo tekstu līdz ar pantiem, par ko Vides padome decembrī panākusi vienošanos, tagad finalizēs juristi lingvisti*.

* Doc. 5172/05

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULAI**

**par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai,
sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā
ar vides jautājumiem**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

lemjot saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru⁴,

tā kā

- (1) Kopienas tiesību aktu mērķis vides jomā *inter alia* ir saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti un aizsargāt cilvēku veselību;

¹ OV C [...] [...], [...]. lpp.

² OV C [...] [...], [...]. lpp.

³ OV C [...] [...], [...]. lpp.

⁴ OV C [...] [...], [...]. lpp.

- (2) Sestā Kopienas Vides rīcības programmā⁵ uzsvērts, cik svarīgi ir sniegt pietiekamu vides informāciju un nodrošināt iespējas sabiedrībai efektīvi piedalīties ar vides jomu saistītu lēmumu pieņemšanā, tādējādi palielinot atbildību un lēmumu pieņemšanas pārskatāmību, kā arī sekmējot sabiedrības informētību vides jautājumos un atbalstu pieņemtiem lēmumiem. Turklāt, tāpat kā iepriekšējās programmas⁶, arī šī programma mudina efektīvāk īstenot un piemērot Kopienas tiesību aktus vides aizsardzības jomā, tostarp ieviest Kopienas noteikumus un vērsties pret darbībām, pārkāpjot Kopienas tiesību aktus vides jomā;
- (3) 1998. gada 25. jūnijā Eiropas Kopiena parakstīja ANO EEK Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (še turpmāk - "Orhūsas Konvencija"). Kopienas tiesību aktiem būtu jāsašķir ar šo konvenciju, lai Eiropas Kopiena varētu to ratificēt;
- (4) Kopiena jau ir pieņēmusi vairākus tiesību aktus, kas attīstās un palīdz sasniegt šīs konvencijas mērķus. Būtu jāparedz Konvencijas prasību piemērošana Kopienas iestādēm un struktūrām;
- (5) ir lietderīgi trīs Orhūsas Konvencijas pīlārus, proti, pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesās saistībā ar vides jautājumiem, aplūkot vienā tiesību aktā, kā arī paredzēt kopīgus noteikumus par mērķiem un definīcijām. Tas palīdzētu racionalizēt tiesību aktus un uzlabot Kopienas mērogā veiktu īstenošanas pasākumu pārskatāmību;
- (6) vispārējs princips paredz, ka tiesības, ko garantē trīs Orhūsas Konvencijas pamatprincipi, nediskriminē pilsonības, valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ;

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1600/2002/EK (2002. gada 22. jūlijs), ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

⁶ Ceturtā Kopienas Vides rīcības programma, OV C 328, 7.12.1987., 1. lpp. Piektā Kopienas Vides rīcības programma, OV C 138, 17.5.1993., 1. lpp.

- (7) Orhūsas Konvencijas 2. panta 2. punktā valsts iestādes ir plaši definētas; pamatprincips ir tāds, ka visur, kur īsteno valsts varu, personām un viņu organizācijām būtu jābūt dotām tiesībām. Tādēļ Kopienas iestādes un struktūras, uz ko attiecas šī regula, jādefinē tikpat plaši un funkcionāli. Saskaņā ar Orhūsas Konvenciju Kopienas iestādēm un struktūrām var nepiemērot šo konvenciju, ja tās īsteno tiesu vai likumdevēju varu. Tomēr, lai nodrošinātu saskaņu ar Regulu (EK) Nr 1049/2001⁷, tāds izņēmums nebūtu jāpiemēro noteikumiem par pieeju vides informācijai;
- (8) vides informācijas definīcija attiecas uz jebkādas formas informāciju par vides stāvokli. Šai definīcijai, kas ir saskaņota ar definīciju, kas izmantota Direktīvā 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai, ir tas pats saturs kā tai, kas ietverta Orhūsas Konvencijā. "Dokumenta" definīcija Regulas (EK) Nr. 1049/2001 3 panta a) punktā attiecas uz vides informāciju, kā definēts šajā regulā;
- (9) ir lietderīgi līdztekus pieejai, kas izmantota attiecībā uz dalībvalstu pienākumiem atbilstīgi spēkā esošiem EK tiesību aktiem, šajā regulā paredzēt "plānu un programmu" definīciju Orhūsas noteikumu nozīmē. "Ar vidi saistīti plāni un programmas" ir definēts, ņemot vērā to, kā tās palīdz sasniegt Kopienas vides politikas mērķus vai cik nopietni var ietekmēt to sasniegšanu. Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 22. jūlija Lēmums Nr. 1600/2002/EK⁸, ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu, nosprauž Kopienas vides politikas mērķus, kā arī darbības, lai tos sasniegtu desmit gados no 2002. gada 22. jūlija. Pēc tam, kad šī programma būs beigusies, sāksies nākamā vides rīcības programma;

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem, OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

⁸ OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

- (10) ņemot vērā, ka tiesību akti vides jomā pastāvīgi attīstās, kā arī to, ka, lai šā jautājuma sakarā iekļautu attiecīgus noteikumus, vides tiesību aktu definīcijai būtu jāatsaucas uz Kopienas vides politikas mērķiem, kas izklāstīti EK līgumā;
- (11) būtu jāparedz iespēja iekšēji pārskatīt administratīvus aktus, kas attiecas uz konkrētām personām, ja tie uzliek juridiskas saistības un tiem ir ārēja ietekme. Tāpat noteikumi būtu jāattiecinā uz bezdarbību, ja tiesību akti vides jomā uzliek pienākumu pieņemt administratīvus aktus. Tā kā uz aktiem, ko pieņem Kopienas iestāde vai struktūra, kas īsteno likumdevēju vai tiesu varu, var neattiecināt pārskatīšanu, tā būtu jābūt arī ar citām izmeklēšanas procedūrām, kurās Kopienas iestāde vai struktūra saskaņā ar EK līgumu darbojas kā administratīvas pārskatīšanas iestāde;
- (12) Orhūsas Konvencija aicina nodrošināt sabiedrības pieeju vides informācijai, vai nu atbildot uz lūgumu, vai arī iestādēm, uz ko attiecas konvencija, aktīvi izplatot minēto informāciju. Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem attiecas uz Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, kā arī uz aģentūrām un līdzīgām struktūrām, kas izveidotas ar Kopienas tiesību aktiem. Tajā šīm iestādēm paredzēti noteikumi, kas visnotaļ atbilst Orhūsas Konvencijā ietvertajiem. Regula (EK) Nr. 1049/2001 jāattiecinā arī uz visām pārējām Kopienas iestādēm un struktūrām;
- (13) jāpievēršas Orhūsas konvencijas noteikumiem, kas nedz pilnīgi, nedz daļēji nav ietverti arī Regulā (EK) Nr. 1049/2001, jo īpaši attiecībā uz vides informācijas apkopošanu un izplatīšanu.
- (14) lai efektīvi varētu izmantot sabiedrības tiesības piekļūt vides informācijai, būtiski svarīgi ir nodrošināt kvalitatīvu vides informāciju. Tālab der ieviest noteikumus, kas uzliek pienākumu Komisijas iestādēm un struktūrām nodrošināt kvalitāti;

- (15) ja Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 1., 2. un 3. punktā ir paredzēti izņēmumi, tie būtu *mutatis mutandis* jāpiemēro lūgumiem sniegt vides informāciju saskaņā ar šo regulu. Attiecībā uz pieeju vides informācijai atteikuma iemesli būtu jāinterpretē šauri, ievērojot sabiedrības intereses saņemt informāciju, un to, vai lūgtā informācija attiecas uz izmešiem apkārtējā vidē. Vārdi "komerciālas intereses" attiecas uz nolīgumiem par konfidencialitāti, ko noslēgušas iestādes vai struktūras, kas darbojas kā bankas;
- (16) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 24. septembra Lēmumu Nr. 2119/98/EK par epidemioloģiskās uzraudzības un infekcijas slimību kontroles tīkla izveidošanu Kopienā⁹, ar Komisijas palīdzību jau ir izveidots Kopienas mēroga tīkls dalībvalstu sadarbības un koordinācijas veicināšanai, lai Kopienā uzlabotu vairāku lipīgu slimību profilaksi un kontroli. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Lēmumu 1786/2002/EK¹⁰ ir izveidota Kopienas rīcības programma sabiedrības veselības aizsardzības jomā, kas papildina attiecīgo valstu politiku. Šīs programmas elementi, proti, uzlabot informācijas kvalitāti un vairoties zināšanas par sabiedrības veselības aizsardzību, ka arī palielināt spējas ātri un saskaņoti reaģēt uz veselības apdraudējumiem, ir mērķi, kas pilnībā atbilst Orhūsas Konvencijas prasībām. Tādēļ šo regulu piemēro, neskarot Lēmumu Nr. 2119/98/EK un Lēmumu Nr. 1786/2002/EK;
- (17) Orhūsas konvencijas 7. panta pirmā daļa prasa Pusēm veikt pasākumus, lai iesaistītu sabiedrību ar vidi saistītu plānu un programmu gatavošanā. Tādos noteikumos ir jāietver loģiski pieņemami termiņi, lai sabiedrībai sniegtu informāciju par attiecīgu lēmumu pieņemšanu vides jomā. Lai sabiedrības dalība būtu efektīva, tai ir jānotiek agrīnā stadijā, kad vēl ir iespējami dažādi risinājumi. Izstrādājot noteikumus par sabiedrības dalību, Kopienas iestādēm un struktūrām ir jānosaka, kāda sabiedrības daļa var piedalīties attiecīgos pasākumos;

⁹ OV L 268, 3.10.1998., 1. lpp.

¹⁰ OV L 271, 9.10.2002., 1. lpp.

- (18) ar Orhūsas konvencijas 9. panta 3. punktu paredzēta pieeja tiesas procedūrām vai citām pārskatīšanas procedūrām, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, pārkāpjot tiesību aktus vides jomā. Būtu jāparedz noteikumi par pieeju tiesvedībai, ievērojot Līgumu. Šajā sakarā ir lietderīgi, ka šī regula attiecas tikai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību;
- (19) lai nodrošinātu pietiekamus un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tostarp tādus, ko saskaņā ar attiecīgiem EK līguma noteikumiem var izmantot Eiropas Kopienų Tiesā, ir lietderīgi Kopienų iestādei vai struktūrai, kas izdevusi apstrīdamo aktu vai kas iespējamās administratīvās bezdarbības gadījumā nav pieņēmusi kādu aktu, dot iespēju atkārtoti izskatīt iepriekš pieņemto lēmumu vai - bezdarbības gadījumā - pieņemt aktu;
- (20) jo īpaši, lai nodrošinātu to, ka nevalstiskas organizācijas, kas darbojas vides aizsardzības jomā un atbilst konkrētiem kritērijiem, ir neatkarīgas organizācijas kuru galvenais mērķis ir veicināt vides aizsardzību, tām būtu jābūt tiesīgām lūgt Kopienų līmenī iekšēji pārbaudīt tiesību aktus, kas pieņemti saskaņā ar vides jomā pieņemtiem tiesību aktiem, kā arī aktu nepieņemšanu, lai Kopienų iestāde vai struktūra tos varētu pārskatīt;
- (21) ja iepriekšēji lūgumi veikt iekšēju pārbaudi nav bijuši sekmīgi, attiecīgā nevalstiskā organizācija var sākt tiesvedību saskaņā ar attiecīgiem EK Līguma noteikumiem;
- (22) šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tās 37. pantā.
-